

Vragen m.b.t. geplande maatregelen in getroffen gebied na een ramp zoals bv. een beving of een dijkdoorbraak.

A. Schade door mijnbouw

1. Wanneer bij een beving $\geq M4.5$ onvoldoende liquide middelen bij de NAM aanwezig zijn, is de NAM dan niet meer verantwoordelijk?

Volgens de NAM zullen ze niet verwijzen naar de wet. Zie 'Antwoorden van burgemeester Rodenboog van Loppersum op vragen uit de raad d.d. 10 maart 2014':

“De achtergrond van deze Wet is om te voorzien in een vangnet voor schade **die niet verzekeraar** is en waarvoor **geen entiteit aansprakelijk** is te stellen (denk: natuurrampen). In de Nota naar aanleiding van het verslag staat dat de Wet dit doet “opdat maatschappelijke en economische ontwrichting in het getroffen gebied kan worden **beperkt**.” Vanwege die vangnetfunctie vallen bijvoorbeeld vliegtuigcrashes niet onder de reikwijdte van deze Wet: voor schade door dat soort rampen kan de burger zijn verzekering of de vliegtuigmaatschappij aanspreken.

We hebben de NAM gevraagd bij ons aan te geven op welke manier zij omgaan met het vergoeden van schade in geval van een beving met een magnitude van 4,5 of meer op de schaal van Richter.

We hebben van de NAM een bevestiging ontvangen dat ook schade van bevingen **groter dan 4.5 op de schaal van Richter door hen vergoed zal worden. Zij zullen in dat geval niet verwijzen naar de bevingen die door gaswinning zijn veroorzaakt. Die verplichting is niet beperkt tot bevingen van een bepaalde minimale of maximale magnitude.** “

2. Bent u het eens dat het getroffen gebied met haar inwoners bij een beving van minimaal 4.5 op de schaal van Richter zeer waarschijnlijk wel onder de Wet Tegemoetkoming Rampen valt? Of denkt u dat de NAM in staat/bereid is een dergelijk hoog bedrag te steken in het vergoeden van schade? Helemaal bezien in het licht hoe op dit moment grote schadegevallen afgehandeld worden.

Zie art. 1: aardbeving: een ramp als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's die wordt veroorzaakt door een trilling aan het aardoppervlak als gevolg van een plotselinge beweging in de aardkorst, met een magnitude van **minimaal 4,5 op de schaal van Richter**, gemeten door het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut; **Art. 1 Wet veiligheidsregio's ramp:** een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken;

3. Zo ja: is voor een dergelijke ramp door de Overheid maximaal €500 miljoen beschikbaar?

Het maximaal beschikbare bedrag voor een ramp

"- In paragraaf 2 van de memorie van toelichting de zesde volzin vervangen door: Zoals in de brief van 7 maart 1996 van de Ministers van Financiën en van Binnenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (kamerstukken II 1995/96, 24 640, nr. 1) is aangegeven, meent het kabinet dat per ramp of zwaar ongeval waarop dit wetsvoorstel van toepassing is, **maximaal één miljard gulden** beschikbaar kan worden gesteld." NB: hst. 9 : Termijn metingen is de moeite van het lezen waard.

Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/25159/kst-19971998-25159-140b?resultIndex=4&sorttype=1&sortorder=4>

Zie ook: <http://www.wegwijs.nl/artikel/2012/09/nederlander-bij-rampen-vogelvrij>

4. Wanneer de NAM als bedrijf zich heeft verzekerd, dan is hier een limiet voor vastgesteld. Klopt het dat de limiet €700 miljoen is? (tot dit bedrag is nl. een kernramp te verzekeren: Verdrag van Parijs)

In 2004 is besloten het Verdrag van Parijs te wijzigen. de minimale aansprakelijkheid is achterhaald en kan door inflatie en meer verzekeringsmogelijkheden omhoog. In Nederland stijgt de maximale aansprakelijkheid voor exploitanten van 340 miljoen naar €700 miljoen. de verdragsstaten moeten hun wetgeving aanpassen en het vernieuwde verdrag gezamenlijk ratificeren. In het Verdrag van Brussel is een cumulatief schijvensysteem voor uitkering bij een kernramp vastgelegd (de partij bovenaan betaalt als eerste, vervolgens de tweede, etc.). Voor Nederland gelden de volgende bedragen:

Verdrag van Parijs	Bedragen in miljoenen euro's	
	Oud verdrag	Nieuw verdrag 2004
Aansprakelijkheid		
Exploitant	340	700
Nederlandse staat		500
Overige verdragsstaten	145	300
Nederlandse staat	1.815	1.700
Totaal	2300	3200

https://www.verzekeraars.nl/actueel/verzekerd/Documents/2011/Nummer%202/Achtergrond_kernenergie.pdf

5. Is de erkenning van deze aansprakelijkheid van de NAM wettelijk vastgelegd?

"Zoals vermeld in de toelichting op het gewijzigde artikel 7 van het Verdrag van Parijs is het minimumbedrag van aansprakelijkheid voor exploitanten van kerninstallaties vastgesteld op € 700 miljoen, omdat gebleken is dat de private verzekeringsmarkt onder bepaalde omstandigheden in staat is een dergelijk bedrag te dekken." Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/31118/kst-31118-5?resultIndex=5&sorttype=1&sortorder=4>

6. Bij faillissement NAM:

Waar zijn de stukken te vinden waarin staat dat wanneer de NAM failliet is (verondersteld bij een olopemde schade van €700 of meer) de schade uit gasgelden moet worden gehaald, zoals minister Kamp ons wil doen laten geloven?

NB. Meer dan de helft van dit bedrag is nl. reeds uitgegeven aan schadevergoeding voor mijnbouwschade en/of het voorkomen daarvan. Gezien de kosten uit het gasbesluit voor het Aardbevingsbestendig maken, Preventie Infrastructuur en Schadeherstelkosten en Waardevermeerdering en tegemoetkoming: resp. 500, 100, 250 en 125 miljoen (voor 5 jaar). Tel daarbij de kosten voor de Commissie Bodemdaling Groningen (meer dan €300 miljoen, loopt de komende 5 jaar nog op), dan lopen de kosten sowieso over 5 jaar tot een bedrag van ruim een miljard euro op. Tot nu toe lijken opgelopen tot een bedrag van ongeveer €500 miljoen. Dicht bij een faillissement dus.

7. Gedupeerden zouden graag willen weten wie verantwoordelijk is wanneer de NAM failliet is. Shell, Exxon of beiden of geen van beiden?

8. Wanneer de NAM failliet is/gaat, geldt dan het Waarborgfonds als vangnet voor gedupeerden?

9. Klopt het dat het Waarborgfonds zo goed als leeg is?

“Het vermogen van het Waarborgfonds Mijnbouwschade bedraagt per 1 januari van elk jaar tenminste € 250.000. De inkomsten van het fonds worden verzorgd door de volgende sectoren: olie- en gaswinning, zoutwinning en opslag van stoffen”.

Onze Minister is belast met het beheer van het waarborgfonds.

Het waarborgfonds ontvangt:

- a. een door een mijnbouwondernemer jaarlijks verschuldigde bijdrage, op te leggen door Onze Minister, met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels;
- b. rentebaten die via het waarborgfonds zijn verkregen;
- c. het batig saldo van de laatstelijk afgesloten rekening van het waarborgfonds;
- d. andere inkomsten.

10. Vindt u het redelijk dat een gedupeerde bij de Tcbb in wezen alleen maar terecht kan met aardbevingsschade?

Het ‘**claimen van schade als gevolg van mijnbouw**’ is bij de NAM/Centrum Veilig Wonen veranderd in het ‘**melden van aardbevingsschade**’ (zie [bijlage brief 14 juli SodM](#)). Bij de Tcbb kan een gedupeerde in wezen dus alleen maar terecht met schade door aardbevingen.

Op de site van de Tcbb staat het volgende: “Als u het niet eens bent met de afhandeling van uw schadeclaim door de mijnonderneming, dan kunt u de Tcbb inschakelen. Voorwaarde is wél dat de **betrokken onderneming** eerst de kans moet hebben gehad om zelf de schadeoorzaak technisch te onderzoeken. Daarna beslist de Tcbb of opnieuw een technisch onderzoek wordt ingesteld; zij kan hiervoor een onderzoeksbureau inschakelen.”

11. Voldoet het Waarborgfonds volgens u aan de verwachtingen zoals gesteld bij aanvang van dit fonds?

“Het Waarborgfonds mijnbouwschade is in het wetsvoorstel opgenomen ingevolge een amendement van de leden Witteveen-Hevinga en Van Walssem (Kamerstukken II 2001/02, 26 219, nr. 90). Het fonds is het sluitstuk in de bescherming van de burger tegen schade door bodembeweging, die is veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten. Bij de beantwoording van de meer specifieke vragen wordt hier verder op ingegaan. Overigens ben ik voornemens de structuur en de werking van het Waarborgfonds te evalueren, waarbij ook de zelfstandige rechtspersoonlijkheid van het fonds nader zal worden gezien. Een natuurlijke persoon die aantoonbaar schade heeft geleden door mijnbouwactiviteiten kan in twee gevallen een beroep doen op het fonds. Ten eerste als de mijnbouwondernemer op wie hij in verband met mijnbouwschade een vordering heeft, failliet is of om een andere reden geen verhaal meer biedt. Zonder deze voorziening zou de schade in de meeste gevallen voor rekening blijven van de burger. Hij kan zich bij faillissement weliswaar als concurrent schuldeiser aanmelden, maar zal dan waarschijnlijk zijn vordering niet te gelde kunnen maken. Ten tweede kan de burger zich tot het fonds wenden als de mijnbouwondernemer een voor de burger gunstig (voorlopig) advies van de Tcbb betwist en geen schadevergoeding uitkeert. In dat geval dreigt een langdurige (rechterlijke) procedure, terwijl de burger misschien al wel kosten heeft moeten maken om dringende maatregelen te treffen om de geleden schade te herstellen of om verdere schade te voorkomen. De overheid interfereert dan in de (civielrechtelijke) rechtsverhouding door de burger de middelen ter beschikking te stellen die hij nodig heeft om, in afwachting van de beslissing van het geschil, de meest noodzakelijke maatregelen te treffen.”

Bron:

“De Tcbb heeft volgens de Mijnbouwwet tot taak om degene bij wie zaakschade is opgetreden desgevraagd advies te geven omtrent het verband tussen die schade en de mijnbouwactiviteiten alsmede over de hoogte van het schadebedrag. Als er volgens de Tcbb oorzakelijk verband is tussen de mijnbouwactiviteit en de schade, wil dat nog niet zeggen dat het Waarborgfonds mijnbouwschade in alle gevallen tot vergoeding van de schade dient over te gaan. Zoals hierboven aangegeven bij het antwoord op vraag 2 maakt de regeling van het waarborgfonds in de Mijnbouwwet met betrekking tot verjaring geen uitzondering voor de toepasselijkheid van het burgerlijk recht. Als beheerder van het waarborgfonds, dat rechtspersoonlijkheid bezit en dat is gevoed met private middelen van mijnbouwbedrijven, dient de minister van Economische Zaken met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving te beslissen over verzoeken tot uitkering.”

“Of er naast of in plaats van een juridische verplichting sprake zou kunnen zijn van een **morele** verplichting om de schade te vergoeden, is een vraag die **niet ligt bij het Waarborgfonds mijnbouwschade**. Het is een **politieke keuze** om zonder materiële rechtsgrond te voorzien in een **onverplichte tegemoetkoming** van overheidswege.”

“Belangrijke factoren die bij de uitoefening van deze bevoegdheid een rol spelen zijn de kans op schade en de financiële positie van de mijnbouwonderneming. De zekerheid kan overigens op elk moment wordt geëist. Het waarborgfonds vormt het sluitstuk in het stelsel. Hierdoor **wordt gewaarborgd dat de burger niet met lege handen staat** als de desbetreffende mijnbouwondernemer **failliet is**,

anderszins buiten staat is te betalen of als hij buiten zijn toedoen in een langdurige procedure wordt betrokken, waardoor hij lang op zijn geld moet wachten. Ik concludeer dan ook dat er geen reden is om op dit punt nog meer of andere voorzieningen te treffen.”

Bron: Pag. 2 [beantwoording-kamervragen-over-nazorg-kolenwinning-zuid-limburg.pdf](#), d.d. 14 november 2013

12. **Wordt het geen tijd voor evaluatie van het waarborgfonds?**

Dijkdoorbraak

13. **Vele Groningers zijn ongerust m.b.t. een dijkdoorbraak.**

Zowel bij secundaire als primaire dijken.

Voor wat betreft de primaire dijken: Er zijn plannen voor dijkherstel in het dijkvak boven Delfzijl richting Eemshaven.

Maar de dijk vanaf Delfzijl tot Nieuw Statenzijl is ook niet goedgekeurd (zie figuur 1) . Het waterschap Hunze en Aa's zegt dat er niets aan de hand is.

Kunt u ons zeggen welke stukken sinds 2011 hersteld zijn en om welke reden (zie figuur 2)?

Huidige waterveiligheidsopgave

“In 2011 is in het kader van het Deltaprogramma Waddengebied de huidige veiligheidsopgave in beeld gebracht (Deltares, 2012a). De huidige veiligheidsopgave wordt gedefinieerd als het aantal kilometers dijk dat is afgekeurd in de derde toetsronde (de periodieke 'APK'-keuring van de primaire waterkeringen), zoals opgenomen in de applicatie 'Toetsrap'. Deze resultaten zijn door de waterschappen beschikbaar gesteld voor het Deltaprogramma. Figuur 1 laat de dijkvakken zien die in de derde toetsronde zijn afgekeurd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de resultaten van de derde (rode dijkvakken) en tweede toetsronde (blauwe dijkvakken).

De dijkvakken die al in de tweede toetsronde zijn afgekeurd, maken geen deel uit van de huidige waterveiligheidsopgave, omdat deze dijkvakken al zijn opgenomen in het dijkversterkingsprogramma HWBP3, en er dus is voorzien in een oplossing voor deze problemen. De huidige veiligheidsopgave bestaat dus uit **de rode dijkvakken** (ca. 100 km).”

Bron: Zoekkaart Kwelders en Waterveiligheid Waddengebied Alterra Wageningen UR Wageningen, 2012

<http://edepot.wur.nl/244770>

“Afgekeurde dijkvakken in het Waddengebied, waarbij de blauwe dijkvakken al in de tweede toetsronde zijn afgekeurd en de rode dijkvakken vakken pas in de derde toetsronde zijn afgekeurd (Deltares, 2012a).”

figuur 1

Bron: Zoekkaart Kwelders en Waterveiligheid Waddengebied Alterra Wageningen UR Wageningen, 2012

“Voor de huidige waterveiligheidsopgave wordt onderscheid gemaakt tussen de **verschillende redenen waarom dijkvakken zijn afgekeurd** (Deltares, 2012a). Dit is van belang omdat de te ontwikkelen strategieën worden beïnvloed door de te nemen maatregelen, die weer bepaald worden door **de reden voor afkeuring**. In de onderstaande tabel (**figuur 2**) wordt per toetspoot aangegeven hoeveel dijkvakken (en bijbehorende kilometers) zijn afgekeurd. Merk op dat een dijkvak kan worden afgekeurd op meerdere toetspooten en dat de som van het aantal dijkvakken en kilometers niet overeen komt met het totaal aantal afgekeurde dijkvakken en kilometers. De tabel laat duidelijk zien dat de voornaamste reden voor afkeuring de stabiliteit van de dijkbekleding is. Een tweede grote bijdrage aan de afkeuring wordt geleverd door macrostabiliteit van het binnentalud.”

Toetspoot	Aantal vakken	Lengte afgekeurd [km]
Hoogte	10	2,8
Piping en heave	4	0,2
Macrostabiliteit binnentalud	26	18,4
Macrostabiliteit buitentalud	2	0,2
Microstabiliteit	5	1,7
Dijkbekleding, gras	67	47,6
Dijkbekleding, asfalt	31	27,2
Dijkbekleding, steen	42	38,0
Voorland	3	0,7
NWO's	7	0,2
Duinafslag	1	0,3

figuur 2

- 14. Bent u het eens dat alle maatregelen zoals onder punt A genoemd voldoende tegemoet komen aan de onkosten die ten laste zullen komen van de gedupeerden bij een minimale ramp als een dijkdoorbraak van een primaire zeedijk?**

15. Bevingen kunnen zowel secundaire als primaire dijken instabiel maken. Hierbij kan bij een versnelling vanaf 0,1g liquefactie optreden. Vooral dijklichamen zijn hier gevoelig voor.

- a) **Op welk manier vindt monitoring plaats?**
- b) **Welke afspraken zijn gemaakt met de NAM/Overheid inzake tegemoetkoming schade bij rampen als overstroming bij dijkdoorbraken van secundaire en primaire dijken?**

Regels over Rampen

“Pas op het moment dat een overstroming door zoet water qua gevolgen van een zo ernstige omvang is dat nationale belangen in het geding zijn doordat er bijvoorbeeld sprake is van economische ontwrichting dan wel ertoe leidt dat de totaalschade zeer groot is of de burgers onevenredig zwaar worden getroffen, acht het kabinet het redelijk dat **de gevolgen mede door de gemeenschap worden gedragen** en gedupeerden een aanspraak kunnen maken op een **tegemoetkoming** van het Rijk overeenkomstig dit wetsvoorstel”

Bron: *Regels over tegemoetkoming in de schade en de kosten in geval van overstromingen door zoet water, aardbevingen of andere rampen en zware ongevallen (Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen)*
MEMORIE VAN ANTWOORD Ontvangen 2 april 1998

16. **Catastrofeverzekering**

De wet tegemoetkoming schade bij rampen, art. 4

Waarom betaalt de NAM niet voor iedereen onderstaande catastrofe-verzekering? Dan hebben gedupeerden in ieder geval nog de mogelijkheid om fatsoenlijk iets te kunnen regelen.

zie: <http://www.missperfect.nl/adviseert/wat-een-ramp>

Een gedupeerde heeft recht op een tegemoetkoming in de kosten van de schade aan de woning, de woonwagen of het woonschip.

In de kosten van de inboedel. NB: Inboedel is het geheel van tot huisraad en tot stoffering en meubilering van een woning dienende roerende zaken, met uitzondering van boekerijen en verzamelingen van voorwerpen van kunst, wetenschap of geschiedkundige aard.

NB: Recht op een tegemoetkoming: dit houdt in: voor zover mogelijk.

Bij een ramp betekent dit: zo goed als niets. Verzekeringen betalen niets uit. Zelfs een begrafenisverzekering niet. Volgens minister Kamp zullen van het gas dat gewonnen wordt, de kosten betaald worden. Maar nergens staat dit zwart op wit. M.a.w. eerst je graf delven, dan mag je erin liggen.

zie: http://wetten.overheid.nl/BWBR0009637/geldigheidsdatum_24-11-2015#Artikel5

Bij een overstroming door zout water: "Voor zeer grote delen van de bevolking zal dit neerkomen op **onoverkomelijke hindernis** waardoor de facto geen sprake is van redelijkerwijze verzekeraarbaarheid."

Bron: *MEMORIE VAN ANTWOORD Ontvangen 2 april 1998*